

22.1.2009

Dnro 1772/4/08

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Aila Linnakangas

TOIMEENTULOTUKIHAKEMUKSEN KÄSITTELY VIIPYI LAINVASTAISESTI

1 KANTELU

Kantelija arvosteli kirjeessään 19.5.2008 toimeentulotukihakemustensa pitkää käsittelyaikaa Turun sosiaalikeskuksessa. Kantelijan mukaan toimeentulotukilaisissa vuoden 2008 alusta voimassa olleita käsittelyaikoja ei noudatettu.

---

3 RATKAISU

Katson kantelijan huhti-toukokuun 2008 toimeentulotukihakemusten käsittelyn viipyneen toimeentulotukilain vastaisesti.

Perustelen ratkaisuani seuraavasti.

3.1 Toimeentulotukilain säännös viivytyksettömästä käsittelystä

Toimeentulotukilakiin kirjattiin vuoden 2008 alusta määräajat toimeentulotukiasioiden käsittelylle. Lakiin lisättiin uusi 14 a §, jonka mukaan kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotukiasiassa on tehtävä käytettävissä olevien tietojen perusteella samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Päätös toimeentulotuen myöntämisestä on myös pantava viivytyksettä täytäntöön.

Päätös hakemusajankohtaa seuraavaa kuukautta koskevan hakemuksen johdosta on tehtävä ja pantava täytäntöön viimeistään sanotun kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, jos hakemuksen saapumisesta on tuolloin kulunut enemmän kuin seitsemän arkipäivää. Jos hakemus koskee myöhäisempää aikaa kuin hakemusajankohtaa seuraavaa kuukautta, päätös on tehtävä ja pantava täytäntöön viimeistään hakemuksessa tarkoitetun ajanjakson ensimmäisenä arkipäivänä.

Jos hakemus on puutteellinen, asiakkaalle on lain mukaan viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta annettava tai lähetettävä yksilöity kehoitus hakemuksen täydentämiseksi määräajassa ja päätös toimeentulotuesta on annettava viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun täydennetty hakemus on saapunut.

Säännöksen mukaan toimeentulotukiasiakkaalle tulee myös järjestää mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen kun asiakas on tätä pyytänyt.

3.2

Kantelijan hakemusten käsittely

Saadun selvityksen mukaan kantelijan tammikuun hakemuksen käsittely oli kestänyt seitsemän arkipäivää. Helmikuun hakemus oli jätetty 15.1.2008. Sosiaalikeskuksen ilmoituksen mukaan hakemuksen johdosta oli pyydetty 23.1.2008 lisäselvitys, joka oli saapunut 7.2.2008 ja jolloin myös päätös oli tehty. Tämän mukaan helmikuun hakemus oli otettu käsiteltäväksi kuudentena arkipäivänä ja siis laissa säädetyssä määräajassa. Maaliskuun hakemus oli saapunut 20.2.2008. Sosiaalikeskuksen mukaan lisäselvityspyyntö oli lähetetty 29.2.2008 eli seitsemäntenä arkipäivänä. Lisäselvitys oli saapunut perjantaina 7.3.2008 ja päätös oli tehty maanantaina 10.3.2008. Tämän mukaan myös maaliskuun hakemus oli käsitelty lainmukaisesti. Huhtikuun hakemus oli saapunut 7.4.2008 ja päätös oli tehty 17.4.2008. Päätöksenteko kesti siis kahdeksan arkipäivää. Toukokuun hakemus oli saapunut 30.4.2008 ja päätös oli tehty 13.5.2008. Myös tämä päätöksenteko kesti kahdeksan arkipäivää.

Kantelijan huhtikuun ja toukokuun 2008 toimeentulotukihakemusten käsittely kesti kahdeksan arkipäivää laissa säädetyin korkeintaan seitsemän arkipäivän sijaan.

Sosiaalikeskuksen antamien tietojen mukaan sen sijaan kantelijan tammi-maaliskuun 2008 hakemukset käsiteltiin toimeentulotukilaisissa säädetyissä määräajoissa. Kantelija itse kertoi kantelussaan saaneensa helmi-maaliskuun hakemuksia koskeneet lisäselvityspyynnöt vasta myöhemmin. En katso aiheelliseksi ryhtyä selvittämään näiden hakemusten käsittelyä tämän enempää.

Sosiaalikeskuksesta saatujen tilastotietojen mukaan lapsiperheiden toimeentulotukihakemusten (vanhat asiakkaat) käsittely kirjallisessa etuuskäsittelyssä tapahtui laissa säädetyissä määräajoissa vuonna 2008 lukuun ottamatta vuoden viimeistä viikkoa, jolloin käsittelyaika oli kahdeksan arkipäivää. Aikuisperheiden hakemusten käsittely tapahtui säädetyissä määräajoissa lukuun ottamatta viikkoja 1, 15, 19, 23, 27, 52 ja 53, jolloin hakemusten käsittely kesti 8-9 arkipäivää.

Pääosin hakemukset siis käsiteltiin toimeentulotukilaisissa säädetyissä määräajoissa vuonna 2008. Kiinnitän kuitenkin sosiaalikeskuksen huomiota vastaisen varalle toimeentulotukilaisissa säädettyjen määräaikojen noudattamiseen.

Totean lopuksi vielä, että mikäli kunta ei ole hoitanut lakisääteistä velvollisuuttaan ja tämän voidaan osoittaa johtuneen virkamiesten tai luottamushenkilöiden laiminlyönnistä tai muusta menettelystä, se voi johtaa asianomaisen syytteeseen virkarikoksesta.

4

TOIMENPITEET

Saatan Turun sosiaalikeskuksen tietoon edellä (kohdassa 3.2) esittämäni käsityksen kantelijan huhti-toukokuun 2008 toimeentulotukihakemusten käsittelyn viipymisestä lainvastaisesti.

Samalla kiinnitän sosiaalikeskuksen huomiota vastaisen varalle toimeentulotukilaisissa säädettyjen määräaikojen noudattamiseen. Kunnan tulee huolehtia lakisääteisistä velvoitteistaan, kuten toimeentulotukiasioiden viivytyksettömästä käsittelystä ja turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen kun-

nassa. Toimeentulotuki on viimesijainen toimeentuloa turvaava etuus, minkä vuoksi toimeentulotuki-asioiden käsittelyajalla on olennainen merkitys hakijan toimeentulon turvaamisessa.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Turun kaupungin sosiaalikeskukselle.